

151/2015 KIRz

RAPPORT

inzake de klacht van

Verzoeker

tegen

de Minister van Justitie

1. Inleiding

Verzoeker heeft op 16 juli 2015 een verzoekschrift ingediend bij de Ombudsman van Curaçao waarin verzocht is om een onderzoek te verrichten naar een gedraging van de Voogdijraad van Curaçao. De onderzochte gedraging, die aan de Minister van Justitie kan worden toegerekend, bestaat (kort samengevat) uit:

- het niet met de nodige spoed actie ondernemen toen vanaf januari 2015 duidelijk werd dat verzoeker (hierna ook aan te duiden als verzoeker) teveel aan alimentatie voor zijn minderjarig kind had betaald;
- het niet conform een eerdere beslissing van de Minister van Justitie (hierna: de Minister), indexeren van het door verzoeker te betalen alimentatiebedrag; en
- het weigeren om het door verzoeker ten onrechte teveel betaalde alimentatiebedrag, in één keer aan hem te restitueren.

De Ombudsman heeft naar aanleiding van het verzoek van verzoeker op 9 december 2015 een Nota van Voorlopige Bevindingen (hierna: Nota) opgesteld en aan partijen doen toekomen. Partijen hebben zes (6) weken de tijd gekregen om schriftelijk op de in de Nota vermelde bevindingen te reageren.

2. Bevindingen

Van de Minister noch van verzoeker is een schriftelijke reactie ontvangen. De Ombudsman neemt thans derhalve de reeds in de Nota vastgestelde feiten en bevindingen over die hier als herhaald en ingelast beschouwd moeten worden.

3. Conclusie en oordeel

Op grond van de bevindingen in deze zaak staat vast dat verzoeker vanaf januari 2015 zelf verzocht heeft om de door hem te betalen alimentatie te indexeren. Het indexeringspercentage van de alimentatie is in algemene zin op 6 februari 2013 vastgesteld door de Minister in het kader van de uitvoering van de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek (artikel 402a, eerste lid Boek 1).

Het niet uitvoeren van de wettelijke verplichting om de alimentatie te indexeren door de Voogdijraad kan niet als behoorlijk worden beschouwd. Immers, ook van de overheid mag verwacht worden dat zij zich aan de wet houdt. Niet is gebleken van concrete omstandigheden waardoor de indexering in de onderhavige zaak tot nu toe niet heeft kunnen plaatsvinden. Ervan uitgaande dat de indexering alsnog zal moeten plaatsvinden, meent de Ombudsman dat de Voogdijraad verder onvoldoende voortvarend heeft gehandeld in de onderhavige zaak. Niet kan worden betoogd dat de termijn van bijna twee (2) jaar die ligt tussen de beslissing van 6 februari 2013 van de Minister en het verzoek van verzoeker van januari 2015, redelijk is. De besluitvorming heeft te lang op zich laten wachten hetgeen ook nadelige financiële gevolgen heeft voor degene voor wie de alimentatie uiteindelijk is bestemd, namelijk het kind.

Uit de overgelegde stukken blijkt verder onomstotelijk dat verzoeker al in januari 2015 had aangegeven dat hij teveel aan alimentatie zou hebben betaald en dat deze situatie moest worden rechtgetrokken. De Voogdijraad van Curaçao heeft erkend dat door een administratieve fout van hun organisatie, inderdaad teveel was ingehouden op het salaris van verzoeker waardoor betrokkene uiteindelijk een bedrag van Naf. 950,00 onverschuldigd heeft betaald. De Voogdijraad heeft in het kader van het vorenstaande schriftelijk aan verzoeker medegedeeld over te zullen gaan tot het (doen) terugbetalen van het bedrag waarover partijen overeenstemming hadden bereikt.

In de onderhavige zaak is niet gebleken waarom de uitvoering van de voorgenomen restitutie, nog afgezien van het meningsverschil tussen partijen over hoe de terugbetaling aan verzoeker zou moeten geschieden, niet eerder heeft kunnen plaatsvinden. Desgevraagd heeft de Voogdijraad mondeling aangegeven dat het een en andere mede te wijten zou zijn aan de personele onderbezetting van deze dienst. De Ombudsman meent echter dat het tijdsverloop van enkele maanden tussen het signaleren van de fout van de Voogdijraad en het moment waarop daadwerkelijk actie is ondernomen om een poging te maken tot het rechtekken van de fout, niet kan worden gerechtvaardigd. De Voogdijraad heeft nagelaten om de geconstateerde fout zo snel mogelijk te herstellen en heeft pas in oktober 2015 een aanvang gemaakt met het restitueren van het teveel betaalde alimentatiebedrag.

Nog afgezien van het gebrek aan voortvarendheid in deze zaak, meent de Ombudsman verder dat de overheid in deze zaak in strijd heeft gehandeld met het vereiste van een nauwkeurige en behoorlijke administratieve organisatie. Een goede administratieve organisatie komt de dienstverlening aan de burger ten goede aangezien secuur kan worden gewerkt en mogelijke slordigheden kunnen worden vermeden. De Voogdijraad heeft nagelaten om haar organisatie en administratie dusdanig in te richten dat de informatie die zich daarin bevindt betrouwbaar is. Uiteraard geldt het vorenstaande mutatis mutandis ook voor het niet (tijdig) indexeren van het alimentatiebedrag.

Voor wat betreft de terugbetaling aan verzoeker van de door hem teveel betaalde alimentatie, merkt de Ombudsman het volgende op. In de brief van 9 maart 2015 (kenmerk 028/2015-C/SOP) van de Voogdijraad aan verzoeker, zegt de Voogdijraad toe het teveel betaalde bedrag aan verzoeker te zullen restitueren. De Voogdijraad geeft in deze brief verder ook aan waarom zij Nafl.25,00 per maand aan verzoeker zal restitueren. De reden die in de brief van de Voogdijraad wordt aangegeven is dat, kort samengevat, aan verzoeker in een samenhangend geschil ook de kans is geboden om een achterstand in te halen door het betalen van Nafl.25,00 per maand.

In een brief van 26 augustus 2015 (iz/028/2015) aan de Ombudsman over de klacht van verzoeker, geeft de Voogdijraad additioneel aan dat het teveel betaalde alimentatiebedrag door de alimentatiegerechtigde dient te worden terugbetaald. Verder geeft de Voogdijraad in deze brief aan dat bij het vaststellen van de hoogte van het maandelijks te betalen bedrag, rekening is gehouden met de belangen van partijen.

De Ombudsman merkt allereerst op dat de motivering van de brief van 9 maart 2015 niet helemaal kan worden gevolgd. Een overheidsinstantie moet haar besluiten en handelingen echter steeds goed motiveren omdat zij niet vrij is om naar eigen goeddunken of willekeur te handelen. Drie bouwstenen voor een goede motivering zijn: de relevante wettelijke voorschriften, de relevante feiten en belangen en een deugdelijke redenering die de burger moet kunnen achterhalen. De motivering moet toegesneden zijn op het concrete geval en moet in elk geval laten zien dat rekening is gehouden met de belangen van de betrokken burgers (zie in dit kader onder meer de Behoorlijkheidswijzer Nationale Ombudsman).

In het onderhavige geval staat vast dat verzoeker een bedrag van Nafl. 950,00 aan kinderalimentatie heeft betaald zonder daartoe verplicht te zijn. Er is derhalve sprake geweest van een onverschuldigde betaling van verzoeker aan de alimentatiegerechtigde waardoor er voor “de vrouw” in beginsel een verbintenis is ontstaan tot ongedaanmaking van de verrichte prestatie van verzoeker. De Ombudsman deelt het standpunt van de Voogdijraad zoals verwoord in de brief van 26 augustus 2015 voor wat betreft de juridische plicht van de alimentatieplichtige. Uit de brief van 9 maart 2015 van de Voogdijraad aan verzoeker, en evenmin uit de andere stukken die voor handen zijn, blijkt niet dat de Voogdijraad op enig moment in gesprek is getreden met de alimentatieplichtige over het eventueel terugbetalen van de teveel betaalde alimentatie. De stelling van de Voogdijraad dat rekening is gehouden met de belangen van partijen, hoewel begrijpelijk, komt dan ook niet duidelijk tot uiting in de aan verzoeker gerichte brief.

Volledigheidshalve merkt de Ombudsman op dat niet is gebleken dat het de alimentatieplichtige onmogelijk zou zijn om het onverschuldigd ontvangen bedrag, al dan niet in een keer, te restitueren aan verzoeker. Bij een zodanige evaluatie zal naar het oordeel van de Ombudsman veel gewicht moeten worden toegekend aan het belang van het minderjarige kind. Immers, de moeder is degene die i.c. de zorg heeft voor het minderjarige kind en de alimentatie die zij krijgt wordt aangewend om voor het kind te zorgen. De motivering van de beslissing van de Voogdijraad is in het onderhavige geval onvoldoende maar doet niet af aan het feit dat de Voogdijraad in beginsel niet een eigen verplichting heeft om het teveel betaalde alimentatiebedrag zelf te restitueren. Dat de situatie ontstaan is door een fout van de Voogdijraad maakt dit niet anders. Immers, de alimentatie is onverschuldigd betaald aan de moeder van het kind en juridisch gezien blijft het in beginsel een verplichting van de alimentatieplichtige om de onverschuldigd betaalde alimentatie terug te betalen.

Conclusie

1. Het verzoek van betrokkene is voor wat betreft het niet met de nodige spoed actie ondernemen toen vanaf januari 2015 duidelijk werd dat hij teveel aan alimentatie voor zijn minderjarig kind had betaald **gegrond**. De Voogdijraad heeft in strijd gehandeld met de voortvarendheid die verwacht mocht worden onder de huidige omstandigheden.

Verder is in strijd gehandeld met de zorgvuldigheid die de overheid dient te betrachten bij het oplossen van gesignaleerde knelpunten en heeft de Voogdijraad nagelaten om een deugdelijke administratieve organisatie in te richten en bij te houden.

2. Voor wat betreft het niet indexeren van het door verzoeker te betalen alimentatiebedrag, conform een eerdere beslissing van de Minister van Justitie, is het verzoek **gegrond**. De Voogdijraad heeft in strijd gehandeld met de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek en heeft, ervan uitgaande dat de wettelijke plicht om te indexeren alsnog zal worden nagekomen, verder onvoldoende voortvarend gehandeld. De Voogdijraad heeft verder nagelaten om een deugdelijke administratieve organisatie in te richten en bij te houden.
3. De klacht van verzoeker tegen de weigering van de Voogdijraad om het door hem ten onrechte teveel betaalde alimentatiebedrag in één keer aan hem te restitueren is **deels gegrond**. De Voogdijraad heeft nagelaten om de beslissing om niet over te (kunnen) gaan tot de door verzoeker verzochte eenmalige uitkering, van een deugdelijke motivering te voorzien. De Ombudsman houdt hierbij echter rekening met het feit dat de verplichting om het onverschuldigde bedrag terug te betalen aan verzoeker, in beginsel op de alimentatieplichtige rust. Het zou in het kader van het onderhavige verzoek de omvang van de klacht te buiten gaan indien de Ombudsman een uitspraak zou doen over de vraag of, gelet op de omstandigheden van het geval, de alimentatieplichtige daadwerkelijk gehouden kon worden om het onverschuldigd ontvangen bedrag in één keer terug te storten (al dan niet door tussenkomst van de Voogdijraad).

4. Aanbevelingen

De Ombudsman geeft de Minister van Justitie in overweging om:

- a. de Voogdijraad uit nodigen om zich te houden aan de wettelijke regelingen die haar taken beheersen en per direct over te gaan tot het indexeren van de alimentatie die verzoeker dient te betalen, conform de eerdere beslissing van de Minister. Het alsnog indexeren van de alimentatie zal uiteraard geen disproportionele nadelige gevolgen voor verzoeker moeten hebben;

- b. ervoor zorg te dragen dat er in het onderhavige geval op grond van een deugdelijk onderzoek zo snel mogelijk, wellicht binnen een maand, wordt vastgesteld of de alimentatieplichtige financieel in staat is om het (resterende) onverschuldigd ontvangen alimentatiebedrag in één keer terug te storten. Het resultaat van dit onderzoek zal dan per omgaande aan verzoeker moeten worden gecommuniceerd die dan op zijn beurt een beslissing zal moeten nemen over hoe hij verder rechtens in deze zaak wenst te handelen;
- c. ervoor zorg te dragen dat er een deugdelijk registratiesysteem en een deugdelijke administratie komen binnen de Voogdijraad;
- d. ervoor zorg te dragen dat er voldoende gekwalificeerd personeel is om de opgedragen taken uit te voeren; en
- e. te zorgen voor eenduidige en kenbare (zowel intern als extern) werkprocedures binnen de Voogdijraad, in het bijzonder voor wat betreft de procedures met betrekking tot de uitbetaling van alimentatie.

Willemstad, 4 maart 2016

De Ombudsman van Curaçao

K.R. Concincion